

בש"פ 5950/18 - פלונית נגד פלוני, כפיית ציות ודרכי דין

בבית המשפט העליון

בש"פ 5950/18

לפני: כבוד השופט ג' קרא

התובעת בתיק 904496/9 בבית פלונית
הדין הרבני האזורי בירושלים:

נ ג ד

הנתבע בתיק 904496/9 בבית פלוני
הדין הרבני האזורי בירושלים:

כפיית ציות ודרכי דין

בשם התובעת בתיק 904496/9
בבית הדין הרבני האזורי בי-ם:
בשם הנתבע בתיק 904496/9
בבית הדין הרבני האזורי בי-ם:
בשם היועץ המשפטי לשיפוט
הרבני:

עו"ד ניר כחלון
עו"ד רפאל שטוב
עו"ד ד"ר רפי רכס

החלטה

1. בפניי הודעה לפי סעיף 7א(ב) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דין), התשט"ז-1956 (להלן: חוק כפיית ציות) מאת בית הדין הרבני האזורי בירושלים (להלן: בית הדין) שהטיל על הנתבע בהליך שבכותרת קנס בסך 1,500 ש"ח, לאחר שהלה לא קיים את החלטות בית הדין.

2. ההודעה הוגשה במקור לנשיאת בית משפט זה, אשר הורתה בהחלטה מיום 27.8.2018 על העברת ההליך לטיפול.
3. הצדדים בתיק 904496/9 (להלן: המבקש ו-המשיבה) היו נשואים לזה לזה, ולהם שישה ילדים. בני הזוג ניהלו אורח חיים חרדי, עד שבשלב מסוים שינתה המשיבה את אורח חייה ואת אמונתה. בעקבות זאת הגיש המבקש תביעת גירושין ובני הזוג התגרשו ביום 18.8.2013. במסגרת הסכם הגירושין, שאושר על ידי בית הדין וניתן לו תוקף של פסק דין, הוסכם כי הילדים יהיו תחת משמורתו של המבקש, כשהמבקש התחייב להביא את הילדים למפגשים עם המשיבה פעמיים בשבוע ולמשך שעותיים בכל פעם. לאחר זמן מה המפגשים פסקו וביום 20.9.2015 פנתה המשיבה לבית הדין וטענה כי אינה זוכה לראות את ילדיה מזה זמן רב. בית הדין קיים מספר רב של דיונים בהם ניסה להביא את הצדדים לידי הסכמות בנוגע לזמני שהות, בעיקר בנוגע לשלושת ילדיהם הקטנים בגילאים 8, 10 ו-14. בהסכמת המבקש, ניתנו מספר החלטות המורות על קיום מפגשים ועל אופיים (החלטות מיום 19.7.2017, 3.10.2017, 22.11.2017). חרף זאת, וחרף אזהרותיו של בית הדין, לא התקיימו המפגשים.
4. בעקבות טענת המשיבה כי ילדיה מוסתים נגדה, וטענת המבקש כי הוא לא מונע את המפגשים אלא כי הילדים לא מעוניינים לפגוש באמם, מינה בית הדין עובדת סוציאלית וכן פסיכולוגית שתפעל לחידוש ולשיקום הקשר בין הילדים למשיבה. בהחלטת בית הדין מיום 27.5.2018 הוזהרו הצדדים לשתף פעולה עם גורמי הרווחה, כשצוין כי ככל שבית הדין יתרשם שמי מהצדדים מסכל את הפגישות עם המשיבה או עם גורמי הרווחה, יוטל עליו קנס בסך 250 ש"ח. גם הפעם ההפרות נמשכו והמשיבה לא נפגשה עם ילדיה, כשבהודעות מטעם גורמי הרווחה נמסר כי על אף הוראת בית הדין המבקש נמנע מלהתייב לפגישות עימם ואינו משתף פעולה. בהודעה מיום 26.7.2018 העריכו גורמי הרווחה כי יתקשו לקדם את חידוש הקשר ללא ברכת המבקש, וכי בשלב זה האחריות לכך רובצת לפתחו.
5. בית הדין קבע דיון דחוף ליום 2.8.2018, אליו המבקש לא התייצב. במהלך הדיון עתרו המשיבה ובא כוחה למימוש הסנקציות הכספיות עליהן התרה בית הדין, וזאת על מנת שהמשיבה תוכל להיפגש עם ילדיה. במהלך הדיון ביום 7.8.2018, אליו הובא המבקש בצו הבאה, נשאל המבקש בהתאם להוראת סעיף 6(2) לפקודת ביזיון בית המשפט (להלן: הפקודה) מדוע לא יוטל עליו קנס בגין אי ציות להחלטות בית הדין. לאחר מכן, ניתנה החלטת בית הדין (כב' אב"ד, הרב יצחק זר) לפיה יוטל על המבקש קנס בסך 1,500 ש"ח. בית הדין התרשם כי המבקש אינו מקיים את החלטות בית הדין ללא כל הסבר המניח את הדעת, וכי פניו אינן להסכמות אלא להמשך הפרה חד צדדית של מפגשי הילדים עם המשיבה. עוד צוין כי ככל שהמבקש יודיע לבית הדין כי הוא "מוכן לעשות הכל" כדי שמשיבה תפגוש את ילדיה, וככל שהילדים יפגשו עמה בפועל, ישקול בית הדין לבטל את הקנס. מנגד, ככל שהמצב יוותר על כנו, ישקול בית הדין לקנוס את המבקש בשנית.
6. עותק מהחלטה זו הובא לעיון הנשיאה א' חיות, שביום 13.8.2018 הורתה לצדדים וליועץ המשפטי לשיפוט הרבני למסור את עמדתם ביחס להחלטה.
7. המבקש גורס כי החלטת בית הדין שגויה. טענתו העיקרית של המבקש היא כי הוא לא מונע את מפגשי הילדים עם המשיבה ואף מנסה לשכנע אותם להגיע למפגשים. נטען כי שני הילדים הבוגרים נפגשים עם המשיבה באופן קבוע, ואילו ארבעת הילדים האחרים אינם מעוניינים במפגשים שכן המשיבה פוגעת בהם ומביישת אותם, בין היתר משום שהיא מתלבשת באופן בלתי הולם. המבקש סבור כי מקור הנתק הוא בהחלטת בית הדין שהורה על מינוי פסיכולוגית חדשה

חלף הפסיכולוגית המטפלת בילדים מזה כ-5 שנים, החלטה שהינה שגויה לגופה. המבקש הלן על התנהלותם של המשיבה ושל בית הדין, וטען בין היתר, כי החלטת בית הדין הייתה צריכה להתקבל בהרכב של שלושה דיינים.

המבקש מכחיש את טענות גורמי הרווחה לחוסר שיתוף פעולה מצידו ומוסיף לעניין הקנס כי הפרטה אינה מצויה בכיסו וכי הוא נושא בכל הוצאות גידול הילדים לבדו.

8. המשיבה סומכת ידיה על החלטת בית הדין. בתמצית, נטען כי המבקש מסית את הילדים הקטינים נגדה; מסרב להיפגש עם גורמי הרווחה; ומונע מהילדים להיפגש עימה ועם גורמי הרווחה. המבקש לא ערער על החלטת בית הדין להעניק סמכויות לגורמי הרווחה ולפסיכולוגית, כך שעסקין בהחלטה חלוטה. לאורך שנים המבקש הזהר כי ינקטו נגדו סנקציות, ואם הן לא ימומשו לא יחול כל שיפור בהתנהגותו. על כן סבורה המשיבה כי החלטת בית הדין ראויה ומנומקת, ויש להותירה על כנה.

9. היועץ המשפטי לשיפוט הרבני סבור כי עסקין במקרה קשה ומתמשך של "ניכוי הורי" שמסב פגיעה קשה לא רק באם-המשיבה אלא גם, ובעיקר, בילדים עצמם. בית הדין התרשם שהמבקש הוא העומד מאחורי ההפרות החוזרות ונשנות של אי קיום מפגשי הילדים עם המשיבה, וזאת בעקבות התרשמותו הבלתי אמצעית מהמבקש בדיונים הרבים שנערכו (למעלה מ-10 דיונים בארבע השנים האחרונות); חוות דעת מטעם גורמי הרווחה; והתנהלותם של המבקש והמשיבה. כמו כן המבקש מפר את הוראות בית הדין ביחס ליצירת קשר עם רשויות הרווחה והפסיכולוגית שמונתה כמומחית מטעם בית הדין, ואין להידרש לטענותיו כנגד המינוי במסגרת הליך זה. עוד נטען כי החלטת בית הדין ניתנה בסמכות, שכן הליך של כפיית ציות וביזיון בית משפט נמנית על העניינים המנויים בסעיף 8(ה1) לחוק הדיינים, התשט"ו-1955, ומשכך דיין יחיד היה יכול לקיים את הדיון ולהורות על הטלת הקנס.

10. המבקש הגיש תגובות מטעמו לתגובות המשיבה והיועץ המשפטי לשיפוט רבני, בהן הוא טוען כי יש למקד את הדיון בהחלטת בית הדין להחליף את הפסיכולוגית המטפלת בילדים, כי מינוי הפסיכולוגית מטעם בית הדין מסב נזק לילדים, וכי הילדים אינם מעוניינים לפגוש את אימם.

11. נוכח בקשת המבקש ובהתאם להוראת סעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות, ביום 30.8.2018 קיימתי דיון בו נשמעו טענות הצדדים.

12. לאחר בחינת טענות הצדדים בכתב ובעל פה, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטת בית הדין ואין לבטל או לשנות את הקנס שהושת על המבקש.

סעיף 7א(א) קובע כי "לבית דין, כשהוא דן בענין שבשיפוטו, יהיו כל הסמכויות על פי סעיפים 6 ו-7 לפקודת ביזיון בית הדין, בשינויים המחוייבים". סעיף 6(1) לפקודה מורה כי בית המשפט מוסמך "לכוף אדם בקנס או במאסר לצית לכל צו שניתן על ידם והמצוה לעשות איזה מעשה או האוסר לעשות כל מעשה". ההליכים לפי פקודת ביזיון בית המשפט בעלי תכלית אכיפתית ונועדו להביא לכך שצווים שיפוטיים יוצאו מן הכוח אל הפועל (רע"פ 7148/98 עזרא נ' זלזניאק, פ"ד נג(3) 337 (1999)). נפסק בעבר, כי נקיטת האמצעים המצוינים בפקודה תעשה במקרים בהם לא ניתן להביא לקיום הצו השיפוטי באמצעי פוגעני פחות, ורק אם הדבר יביא לקיומו של הצו (בש"פ 2137/16 פלונית נ' פלוני,

בפסקה כ"ג (20.3.2017).

בענייננו, וכפי שפורט בהרחבה בעמדת היועץ המשפטי לשיפוט רבני, המבקש נמנע משך תקופה ארוכה מלקיים את הוראות בית הדין, לא משתף פעולה עם גורמי הרווחה ולא נמנע מסיכול מפגשי האם והילדים. תחילה נקט בית הדין באמצעים מתונים, ניסה להביא את הצדדים לידי הסכמות ואף הזהיר את המבקש כי אם יפר את ההסדרים יוטלו עליו סנקציות כלכליות. חרף זאת, המבקש לא נענה להתראות והמשיך בדרכו. התרשמות בית הדין, הנתמכת בחוות הדעת ובהודעות העדכון מטעם גורמי הרווחה, היא כי חוסר שיתוף הפעולה של האב הוא זה שמביא לסיכול המפגשים בין האם לילדים. עוד התרשם בית הדין כי פניו של המבקש אינם להסכמות באשר לזמני שהות, אלא להמשך הפרה חד צדדית של המפגשים. דומה כי לא נותרה בידי בית הדין ברירה אלא לנקוט באמצעי מוחשי שיביא לקיום הוראותיו ולמציאת פתרון למקרה האנושי הקשה שבפניו. לא מצאתי כי יש ממש בטענות המבקש, וניסיונו למקד את ההליך בטענות נגד הפסיכולוגית מטעם בית הדין, שעצם מינויה נקבע בהחלטה חלוטה, אינו יכול להוות עילה להפרת הוראות שיפוטיות. נוכח כל האמור, אני סבור כי בנסיבות העניין ההחלטה מאזנת נכונה בין השיקולים השונים, ואינה מגלה עילה להתערבות.

13. סוף דבר - לא מצאתי לעשות שימוש בסמכות הקבועה בסעיף 7א(ב) לחוק כפיית הציות ולהתערב בהטלת הקנס על המבקש.

ניתנה היום, ג' בתשרי התשע"ט (12.9.2018).

ש ו פ ט